

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Egy évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Fél évre 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt. 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

ELLENZÉK.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereske-
dők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora
1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyitlertéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A fogarasi ménes felosztása
és lótenyésztésünk jövője.

Kolozsvár, okt. 26.

Köztudomású, hogy a földmívelés-
ügyi minisztérium kezdeményezése foly-
tán a fogarasi állami ménes feloszlá-
tása bevégezett tényre vált.

Többé kevésbé ismeretesek már
az ügy részletei is, de talán még sem
annyira, hogy hozzá szólnunk felesle-
ges lenne, mert a mint látszik, éppen
olyan tanulságos lesz ennek az ügy-
nek a lefolyása is, mint az előzmé-
nye volt.

Megtörtént ugyanis, hogy az er-
délyi részekben, a hol — a mai köz-
vélemény szerint — égető szükség
képez egy állami ménesfentartása, évek
hosszu során senki sem vette észre,
hogy a nagy anyagi áldozatokkal fen-
tartott állami ménesnek semmiféle be-
járása nincsen az erdélyi lótenyészté-
sre. Még a közállomány is alig látta
hasznát, mert a mint tudjuk, alig nö-
veltek benne fel 25 állatot évenként
ezek közül a legkedvezőbb számítás
mellett sem lehetett több 8—10 mén-
lonál. Tíz lipiczai ménnel pedig nem
lehetett egy országos lótenyésztési
irányításra vagy fejlesztésre,
számbavehetőleg hatni.

És mégis, a míg a hír szárnyára
nem vette azt a veszedelmes szót, hogy
a fogarasi ménest felakarják oszlatni,
minden csendes volt. A gazdátársada-
lom, a gazdasági egyeteket, hivatalos és
felhivatalos bizottságok és testületek,
sőt maga a földmívelésügyi miniszté-
rium is meg volt elégedve az állapo-
tokkal. Így kell lenni, mert az elége-
délenségnek mostanig sem szavakban,
annál kevésbé pedig tettekben, nyo-
mát sem láttunk.

Mindezekből ép logikával alig le-
het más következtetésre jutni, mint-
hogy ezen ménes hiányait, kézzelfog-
hatólag nem érezte senki. Ha évenként
csak két csikócskát növeltek volna ott
fel, akkor is éppen úgy meglett volna
az erdélyi lótenyésztés mintahogy
a 25-el megvolt; béke lett volna min-
den vonalon, hiszen a ménes tényleg
létezett volna és végre is, a mint
látszik, teljesen elegendő, ha az ember
tudomásával bir annak, hogy az er-
délyi részekben van egy állami mé-
nes. Hogy aztán miként felel az meg-
feladatának azt lássa más!

És valóban nem volt itt semmi
hiány, semmi baj, a míg valaki fel
nem fedezte, hogy ennek a ménesnek
fentartása évenként 70—75 ezer forint
kárrel jár és a mi fő, korántsem nyújt
annyi közgazdasági hasznát, a mennyi
ezt a deficitet pótolná. — Boldogtalan
embere, miért is nem keresett magának
arra a kevés időre — a mit ennek a fel-
derítésére szánt — valami más dolgot.
Mi a menyődörgőért zavarta meg bol-
dog hypnótikus álmait, melyben
a hosszú időn keresztül mindent szép-
nek, jónak és megfelelőnek láttunk.
Most már vége mindennek. — Ménest
adjanak nekünk. . . . ménest!! . . .
mert a míg ez nem lesz, addig nem
sugárthat minket senki, addig mi elé-
gedetlenek és szerfelett boldogtalanok
leszünk.

Ez az előzmény és most vegye ki
belőle a maga részét Péter is, Pál is.

Az ügy folyásáról már más han-
gon kell beszélnünk. Eddig a mi tör-
tént, legyen az a múlté: tanúságképen
azonban levonhatjuk és óhajthatjuk, hogy
haszonlő indolencia se az egyik, se a
másik részen ne honosodjék meg többé.

A ménes felosztásának meggát-
lása végett az első lépést f. évi aug.
hó 30-án tette meg haza részünk gaz-
dakozósága, mikor a XI-ik tenyész-
állatkiállítás, alkalmából összegyűlt bi-
zottság népes értekezletet tartott, mely-
nek határozata folytán egy bizottság
alakult a végből, hogy a ménes fen-
tartása, esetleg más helyen más te-

nyészirányú ménes felállítása iránt fel-
iratot szövegezzon és mujtson át a
földmívelésügyi miniszternek.

A feliratot e hó folyamán diszes
küldöttség nyújtotta át a miniszter ur-
nak, a ki szóbeli válaszában kimerítő
adatokkal szolgált arra nézve, hogy
mik indították ötletet a ménes feloszlá-
sának tervbevitelére, de nem zárko-
zott el az elől, hogy megfelelőbb he-
lyen egy új ménes állíttassék fel az
erdélyi részekben.

Mondott azonban egyebet is. Tud-
niillik azt, hogy nézete szerint az er-
délyi tenyésztés előbbvitelére ele-
gendőnek tartaná a ménlepek számá-
nak szaporítását és a ménló-állomány
megfelelő kicserélését, javítását. Egy-
ben kérte a gazdákat, hogy határozott
formába öntsék és adatokkal indokol-
ják kívánságaikat, mely, ha megtörté-
nik, azok megbeszélése végett hajlandó
lesz hozzánk elfáradni.

Mindez arra mutat, hogy a jó-
akarat a miniszter ur részéről nem
hiányzik.

További folyománya ennek az
ügynek az, hogy a birtokosság ál-
tal így bevezetett mozgalomról az
„Erdélyi gazdasági egyet” ig. választ-
mányához jelentés érkezett, melyben
az ügy támogatására is fel hivatott.

A gazdasági egyet választmánya
ennek az ügynek a gazdaközönségre
nézve legkedvezőbb megoldását óhajta
és a megoldás módozatainak előkészí-
tésére, a szükséges adatok beszerzésére
stb. egy bizottságot küldött ki.

Ez a bizottság a napilapok köze-
lebbi számában felhívást intéz az er-
délyi lótenyésztőkhez, kiktől a kö-
vetkező pontokra óhajtt felvilágosítást:
„1. Az erdélyi részekben fenntartandó
vagy új felállítandó állami ménes-
ben minő kancza-anyag szereztessék be
és honnan?” „2. Hány kanczából álló
törzsállománnyal kezdessék meg a mé-
nes?” „3. Milyen jellegű ménnek alkal-
maztassanak?” „4. Milyen tenyésztési
rendszer tartassék szem előtt?” „5.
Mely vidék legalkalmasabb a ménes
felállítására?”

Ez a mai állapot. De szedjük szét
egy percze ezeket a kérdéseket, hogy
a részleteket jobban láthassuk.

A miniszter ur elhatározásával és
érveivel szemben, mi lehet ma a mi
feladatunk? Azt hiszem sem több, sem
kevesebb, mint a hazarész előnyös
égelji és lótenyésztési viszonyaira tá-
maszkodva, kézzel foghatólag kimutatni,
hogy itt egy állami ménes fentartása,
ha mindjárt áldozatok árán is, de fel-
tétlenül szükséges.

Mivel pedig tény, hogy a foga-
rasi ménes tenyész-anyaga az erdély-
részi tenyésztők által támasztott igé-
nyeknek távolról sem felel meg és ne-
mesebb, értékesebb lóállományunk ki-
fejlesztésében ezen törzstenyészetnek
semmimő része nincsen: lóállomá-
nyunk fajtabeli számarányára és ne-
mesítetttségének fokára való tekintet-
tel, annak meghatározása is szüksé-
gessé válik, hogy a felállítandó mé-
nesben milyen fajtájú lovak és milyen
számarányban tenyésztessek.

Hogy milyen jellegű ménnek alkal-
maztassanak és hogy milyen tenyész-
tési rendszer tartassék szem előtt, azt
főkérdésnek nem tekintjük, merthízen
ha egyszer a tenyésztendő fajta kije-
löltek, anak már magától kell követ-
kezni, hogy egy törzsménesebe csak
olyan apa-ló alkalmaztassék, melynél
a fajtát jellegző jó tulajdonságok har-
monikusan vannak kidomborodva. Abba
pedig már éppen nem szólnék bele,
hogy az állam az általa fenntartott
ménesben milyen tenyésztési rendszert
kövessen. De talán a tenyésztő gaz-
dákra nem is nagyon lényeges az, hogy
kéből fedeztetnek, akolban vagy sza-
badon hágnak. Kora tavasszal, vagy
majusban elletnek, avagy bármilyen
tenyésztési rendszert követnek; csak

ép, egészséges és a fajta jó tulajdon-
ságait magában egyesítő lovakat ten-
yésztessek és az egyszer kitűzött ten-
yésziránytól el ne térjenek, hanem
azt a legszigorubban kövessék, a mint
Kisbérén, Bábolnán és Mezőhegyesen
teszik.

Mindez azonban még a jövő ze-
néje és az egészről az most a legfon-
tosabb, hogy nálunk nemcsak az ál-
lami ménes helyének megváltoztatásá-
ról, hanem a ménes tenyész-anyagának
kicseréléről is gondoskodni kell. Már
pedig még akkor is, ha ezma megtör-
ténhetne, évek telnének el, míg onnan
az erdélyi lótenyésztés a szüksé-
ges támogatást megnyerhetné. Hát ad-
dig mi történjék?

Ugy vélem, hogy a miniszter ur-
nak a ménlepek szaporítására és a
megfelelőbb anyag beállítására tett
ígéretét, szintén jó lenne figyelembe
venni, mert lehet, hogy ez a mai ve-
réb többet fog érni a holnapi tu-
zoknál.

Es ha már az erdélyi tenyész-
tökhöz kérdés intéztetett. Talán nem
lett volna egészen felesleges az iránt
is tudakozódni, hogy a megkérdezett
urak birtokában és ott a környékben
milyen a kancza-állomány; átlagban
milyen a magasságuk, színük, fajtájuk
nemesített-e vagy nem: a tenyésztő
közönség megvan-e elégedve a most
rendelkezésre álló mén-anyaggal, ha
esetleg nem volna megelégedve, milyen
fajtájú és milyen testű méneket óhaj-
tana? stb. stb.

A mit eddig ebben az ügyben hal-
lottam és olvastam, abból követke-
ztetve, nekem úgy tetszik, hogy a mi-
niszter ur ezekről vagy ezekhez ha-
sonlókról óhajtana tájékozást nyerni,
hogy így módjában legyen egyrészt a
tenyésztőkönél megkérdezni, másrészt
számotvetve a tenyészanyag
minő és mennyiségével, a most rend-
kezésre álló ménlovak számbeli és faj-
tabeli arányával; a mutatkozó szük-
ségletet megállapithassa és lehetőleg
kielégítse. Más, végsőcélt gyanánt, nem
tűzhetett ki a miniszter ur és ezzel
feladatát egyelőre be is fejezte.

A tenyésztő gazdák feladata azon-
ban tovább folytatódik. Ha majd az
összegyűjtött adatok alapján meggyő-
zik a miniszter urat, hogy egy állami
ménes felállítása valóban szükséges és
ha az erdélyi részek lóállományának
alapos megismertetése után meghatá-
rozzák az erdélyi állami ménesben ten-
yészendő fajtát vagy fajtákat, ha
megjelölik a helyet, a mely a ménes
felállítására alkalmas: akkor jó lenne
javaslatot tenni az iránt is, hogy a
míg ez a ménes kifejlesztetik és tevő-
leges részt vehet a köztenyésztés kö-
rül, milyen módon pótoltassanak a
meglévő hiányok és hogy céltudato-
san miként készíttessék elő a tenyész-
anyag a ménesből származó korekto-
rok alá? Mert a mint az eddigi szó-
beszédből kivehető, itt részleges ten-
yészirány változtatásáról van most
szó, Ennek okszerű keresztlyvitelét pe-
dig nem könnyű és nem kicsinylendő
feladat, mert az erdélyi népies ló-
tenyésztés jövője sok tekintetben attól
függ, hogy milyen módon és milyen
tenyészanyaggal indítatik meg most
a dolog.

Nem szerezhetünk tudomást ar-
ról, hogy az új ménesben tenyészendő
fajtára vonatkozólag milyenek a né-
zetek. De az tisztán áll előttünk, hogy
a lofajtákról még a nagytenyésztők
között is, sok a ferde nézet. Némelyek
például már annyira mennek, hogy az
egy- ménesek anyagát külön fajnak
tekintik, minőfogva — bár furcsán
hangzik — de bevett szólás forma a
„Bánffy-faj”, „Wesselényi-faj” stb. Ho-
latt a „faj” szóval a világ összes lo-
vai jelöltek. A faj keretében kép-
zódtek és képződnek a fajták, melyek
sokszor a legellentétebb tulajdonsá-
gokkal bírnak, mint a pinzgau és az
arabs ló.

A fajta is széteszölhat még al-
vagy válfajtára, törzsre és végül csa-
ládra. Ha tehát magunkat szélesebb
körben is megakarjuk érteni, csak faj-
táról vagy ennek változatairól beszél-
hetünk. De van ennek még más ol-
dala is; az t. i., hogy a fajta fogalmá-
hoz bizonyos tulajdonságok és jellegek
fűződnek, a melyek a tenyész-cél és
irány kijelölésénél feltétlenül mér-
v-adók.

Miudezek elemi részei az állate-
nyésztés művészetének, de fel kellett
hoznom azért, hogy ne tekintessék ab-
surd állításnak ha azt mondom, hogy
az erdélyi részekben tulajdonképen
csak két — három ló fajtát — nem
„fajtát” — tenyésztenek, melyek kivét-
el nélkül a nemesítetlen és nemesi-
tett keleti lovak csoportjába tar-
toznak.

Az ősi erdélyi ló egyágból eredt
a magyar nemesítetlen paraszt lóval;
ez az alany aztán az égelji viszonyok
— főleg pedig a törökökkel többször
bejutott nemes keleti ló behatása alatt
hova tovább javult, később pedig —
különösen a privát ménesekbe — ide-
gen nyugati vér is keveredett, mely-
nek nyomai nagy átlagban már rég
elmosódtak. A mult század utóljá felé
a spanyol ló került be, melyet már a
század első felében az angol telivérrel
váltottak fel.

Ezekből a kultivált ménesekből
idők folytán sok anyag jutott a nép
kezére. Innen magyarázható, hogy a
századok kezén levő, laza szerveztű kö-
zönséges anyagot eltekintve, e haza-
rés tenyészanyagának nagyobb töme-
gét, a nemesített keleti — illetve
angol és arabs félvérek képezik.

Az ugynevezett székely és mo-
kánylő a nemesítetlen keleti lovak
származéka, mely azonban már szintén
a javulás útjára jutott.

Ezek szerint mindazon jó és be-
cseles tulajdonságok, melyekkel az er-
délyi lóvak bírnak és a melyek
őket a más helyen tenyészített nemes
keleti lovaktól megkülönböztetik, csak
ugyan a talaj és az éghajlat saját-
ságos viszonyaiból erednek.

Ezeket a tulajdonságokat fenntartani
és fejleszteni lenne tehát hivatva az
új felállítandó állami ménes, mely
csak úgy lesz erre képes, ha ezen tu-
lajdonságokkal bíró kanczák képezend-
ik az alapját. Tenyésziránya ennek a
ménesnek nem lehet más, mint jó an-
gol és nemes arabs félvér ménnek ten-
yésztsége. Más fajtáknak tenyésztsége
hazarészünkben sem tér, sem szükség
nincsen.

Ha ez fog kitűzteni tenyész cé-
lul és addig is a míg a ménes utódai
felnevelődnek, a ménlepek ló anyaga
jó angol és arabs félvérekkel, privát
méneseink pedig jó angol és arabs te-
livérekkel láttatnak el, úgy az erdélyi
lótenyésztés jövője miatt nem kell
aggódnunk.

J. L.

Politikai hírek.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as
párt csütörtökön délután 4 órakor Kom-
játhy Béla elnökle alatt értekezletet tar-
tott, hogy halottak ünnepén a nemzet és
kiváltságos a párt nagy halottjai irányában
tartozó kegyelet ünnepélyes megemlékezésről
tanácskozzék. Az értekezlet abban állapodott
meg, hogy a párt nevében november 1-én
délután 3 órakor koszorút helyez Kossuth
Lajos és Irányi Dániel sírjaira és előbbi-
nél Illyés Bálint, utóbbinál Komjáthy
Béla fogja a párt kegyeletos érzelmeit tol-
mácsolni.

Miklós Ödön lemondása. Miklós Ödön,
a földmívelésügyi minisztérium államtitkára
benyújtotta állásáról való lemondását. A le-
mondást illetőleg, a melynek okai politikai
természetűek, még nem történt határozat.
Miklós Ödön lemondásának híre nagy feltü-

nést keltett a szabadelvű pártban. (Végre
tehát mégis csak nyílt szakításra került a
régí surlódás.)

A t. Ház.

Távirataink kiegészítésül adjuk az
alábbi részletes tudósítást:

Budapest, okt. 25.

A képviselőház mai ülésének ugyszól-
va második felvonását képezte a zágrábi
eléglettel; a preludiumot a pénzügyminis-
ter válasza képezte, a melyekből azonban
csak alig lehetett valamit hallani: mire azon-
ban Visontai Soma interpellációjára került
a sor, mégis tapasztalható volt bizonyos han-
gulat.

Törmött sorokban ültek egymás mellett
az ellenzéki férfiak, a kik az ország legtá-
volabbi vidékeiről siettek fel, hogy támogas-
sák a vezető egyéniségeket hazafias munká-
jukban, de előre látható volt, hogy ma is be-
 kell érniök az erkölcsi sikernek bizonyára
nem kicsinyelhető értékével, mert a kor-
mánpárt összetelegrafálta táborát, a mely
hazafiattalannal talán még sohasem áldozott
a pártpolitika szentségének.

A karzatokon a magas uraságok, a ne-
messég, a polgárság hölgy- és férfi tagjai
már tíz óra előtt elfoglalták helyüket; az
egyetemi ifjuság karzatán pedig bizonyára
többen voltak, mint a professzorok előadá-
sain. Az arcokon ott égett a türelmetlenség
lángja, az ülésteremben pedig mindenütt az-
zal foglalkoztak, hogy mi is lesz a Bánffy
eléglete?

Tizenegy órára járhatott az idő, mi-
kor Bánffy Dezső br. felemelkedett he-
lyéről.

— Zsivió! hangzott egyszerre az el-
lenzéken.

— Halljuk a diszpolgárt! — kiáltották
mások és a miniszterelnök belefogott az elég-
tételbe — de bizony nem sok köszönet volt
abban, a mit mondott.

Annak a beismerésével kezdette, hogy
a magyar zászló Zágrábban levétetni céloz-
tatott, de rögtön hozzátette, hogy a magyar
zászlók egész sorozata közül csak kettő ellen-
követek el büntetendő cselekményt.

A balmező kinosan mozdult meg erre
a kijelentésre, de a miniszterelnök nem elé-
gedett meg a hatással és szerinte lehetetlen
czinizmussal a következőket mondotta:

— Az az elégetett zászló nem is volt
zászló, az csak három színnek az összevar-
rása volt; ki tehet tehát arról, hogy ezek
történetesen a nemzeti színt képezték?

Egy pillanatnyi csend következett és
aztán kitört a vihar.

— Rosszabb, mint a Frank-gyerekek!

— kiáltja valaki.

— A Frank-fiuknak több eszük van!

— kiáltja Vajay István.

Szilágyi Dezső hozzálatott a rend hely-
reállításához.

Egyszerre csak Bánffy Dezső báró
tulharsogja a zajt:

— Hódossy képviselő ur olyan tar-
tósan rázza fejét, hogy zavarba hoz.

Perczekig tartott erre a derűtlenség;
mind hangosabban szólott az elnök cse-
ngettyje.

— Az a kérdés, hogy szabad-e a fejét
rázni? kiáltja Lukács Gyula az elnök
felé.

— Bólogatni szabad! feleli valaki.

A zaj még nem csillapult le, mikor
Bánffy által folytatott:

— A főrendező pedig elmenekült Belo-
várra.

— Szabadjeggyel! vágja oda Endrey
Gyula és a miniszterelnököt ismét megakasz-
totta a tartós kacagás.

— Kérem a szélső oldalt, szól esőden
az elnök.

— Melyiket? kérdik kíváncsian a bal-
oldaliak.

Az incidens ezzel hirtelen véget ért,
mert a miniszterelnök ismét nagyot mon-
dott:

— A közös hadsereg is elítéli a zá-
grábi tüntetést!

Erre aztán már a nyugodtabbak is fel-
pattantak helyeikről;

— Hogy mer ilyet mondani kiáltja Hor-
váth Gyula.

— A hadsereg nem politizálhat! magyarázza Heattler Lajos.

— Utasítsák rendre a miniszterelnököket! követelik egyszerre tizen-huszan.

Bánffy Dezső báró szokása szerint mosolygott és elkezdte kimagyarázni a mondását azon sovány ígért kapcsán, hogy a megkorlács az autonóm jog körén belül nem fog elmaradni, hogy pedig valaki túlságosan sokra ne becsülje ezt a kiállításba helyezést, hát rögtön hozzátette a miniszterelnök, hogy opportunusai szempontok szem elől nem tévesztendő.

És ezt a választ akarta a miniszterelnök az ellenzékkel tudomásul vétetni; igaz ugyan, hogy a kormánypart még ennek a minimumnak minimumát is megszavazta volna, a mint ezt Bessenyei Ferencz nyíltan ki is fejezte a folyosón.

— Én nem tudom, mit erőlködik mindig ez a Bánffy, hisz nem mondhat olyasmit, a mit mi meg ne szavaznánk.

Az ilyen felfoggással szemben aztán természetesen, hogy nem érvényesíthetett sem az Apponyi gróf ékesszólása, a Kossuth Ferencz hazafiságtól áthatott argumentációjától.

Mielőtt Apponyi gróf válaszába belefoghatott volna, a mindig kedves horvát miniszter ragadta meg az alkalmat, hogy néhány, rávonakozó megjegyzéssel foglalkozzék; ezután már semmisen állott utjában annak a rendkívüli hatásnak, a mely Apponyi gróf mai felszólalásának természetes következménye volt.

A kormánypart, miniszterek és képviselők egyformán azon igyekeztek, hogy megzavarják a nemzeti párt vezérét s egy alkalommal már azt hitték, hogy célhoz is értek.

— Tudom, hogy hiábavaló munkát végzek, — kezd bele egy új mondatba Apponyi gróf.

A kormánypart kapra-kap az alkalmon és versenyt sítják a szélső jobbról.

Bizony azt! Bizony azt!

— Csend legyen a vicinális oldalon!

— Kiáltja Förster Ottó, a vezér pedig nyugodtan folytatja tovább.

— Felesleges munkát végzek, a mikor a miniszterelnök ur szavaiból valamiféle értelmet akarok kimagyarázni.

Mint a villámütés után az égnek megszéhangzó dörgése, úgy hangzott fel egyszerre erre a vágásra az ellenzéknek szűnni nem akaró, meg-megújuló tapsa és éljenzése.

A hatás azonban, a mennyiben már az lehetséges, csak ezután érte el tetőpontját.

Bámulatos illüzióval szökött Apponyi gróf arról a három darab vázsonyról, a mely a nemzeti színekre volt festve és a kormánypart is átértézte a súlyát a kijelentéseinek.

— Ily kérdések, sajnos csak a magyar parlamentben képezhetik vita tárgyát — a választ nem veszem tudomásul.

Fellelkészülve élt a egész baloldal örömmel, amikor a karzat, a kormányparti kőemberek pedig minden erejüket megfeszítették, hogy ne tapsoljanak, — utóvégre bent is magyarázó folyik.

Kossuth Ferencz elég röviden, de annál nyomatékosabban utasította el a függetlenségi- és 48-as párt nevében a miniszterelnök feleletét.

Az elnök indítványára ezután úgy 3 óra felé a napirend többi részét a holnap d. e. 10 órákor tartandó ülésre halasztották.

Az első magyar miniszterelnök és az utolsó.

Bánffy Dezső, az ez idő szerinti magyar miniszterelnök Bátha Miklósnak a gr. Batthyány Lajos arcképe ügyében hozza intézett interpellációjára — a nemzet szegényére — szó szerint a következő választ adta:

T. Ház! (Halljuk! Halljuk!) Azt gondolom, nincs e házban kivétel nélkül senki, a ki ne volna meggyőződve arról, hogy Batthyány Lajos Magyarországnak ép oly törvényes miniszterelnöke volt, mint azok, a kik utjában Magyarországnak miniszterelnökei. (Helyeslés jobbfelől.) És hogy ez úgy van, hogy a jelenlegi kormány maga is úgy tartja ezt, bizonyítja az, hogy Batthyány Lajos miniszterelnöknek a képe ott függ a miniszterelnöki palotában. (Helyeslés jobbfelől. Mozgás a szélsőbaloldalon.)

Ettől azonban egészen független az a tény, hogy ő felsége a millenium alkalmából egyes festőknek munkát akarván adni, a saját pénzéből, a saját civilistájának művészi célokra szánt részéből, a saját uralkodása alatt inneltek miközött miniszterelnökeinek képeit kívánta lefesteni.

Ez iránt intézkedett a magyar miniszterelnök ő felsége rendelte és engedelmét folytán, a nélkül, hogy ezen intézkedésnek bármely politikai célzata, vagy jelentősége volna. Batthyány Lajos az öt megjelölt helyen ott van, annak idején a többi miniszterelnök is ott fog lenni.

Ennek következtében, t. ház, én arra kérem, méltóztatassanak ezen választatot egyszerűen tudomásul venni, s tudomásul venni

azt, hogy az egész kérdésnek politikai jelentősége nincs és hogy ő felsége a saját jogából, a saját költségén kívánta a saját miniszterelnökeinek képeit lefesteni azzal a célzattal, hogy munkát juttasson a kiállítás alkalmából a magyar festőknek. Azt hiszem, hogy ezt politikai célokra kihasználni sem nem helyes, sem nem észszerű. (Helyes jobbfelől. Mozgás a szélső baloldalon.)

A ház a választ tudomásul veszi.

AZ erd. róm. kath. status egy éve.

Az uradalomban a gazdaság úgy külső kinezés, mint belső tekintetében folyton halad, az épületek rendbe jönnek az állat állomány és felszerelés szaporodik. És ezek következtében míg egyfelől a befektetett tőke értéke folyton gyarapodik, addig másfelől kezdjük már elérni azt, hogy a jövedelem állandósítsa és biztosítsa legyen még oly mostoha gazdasági viszonyok között is, mint a jelenlegiek és oly kedvezőtlen időjárás mellett is, milyen az idén volt.

A földek most is jól mivelve vannak. A vetések — kivéve a lekencézi gazdaságok hol a hosszú tél és reá következtet száraz tavasz is sok kárt tettek — általában jók azok valamint a különösen szép arankamentes lóher táblák és most már 150 holdon termett csukorrépa, ha csak kevesetlen időjárás közben nem jön, — szép eredménnyel bíratnak.

A marosorbai határban megkezdett gyümölcsös ültetési munkálatai ez évben is folytatva tettek, s ugyanott a szőlőben mintegy 3 hold új terület lett rendszeresen beültetve.

A tehén állományból a gyengébb minőségűket kielejéztették és azok helyei diszók pótolattak, úgy, hogy most már 109 darab fajtisza és egyedileg is kiváló tehénből áll a gulya.

Megemlítést érdemel még a bikaborju nevelés mely — az állam és egyesek jó árban fizetvén — a szebb példányokat — már is szép jövedelemmel jár és azt a jövőre is igéri.

Melyek után áttérve a gazdaság fejlesztése érdekében teendő további intézkedésekre, az e tekintetben előnkbe adott kérdések egy mint saját észleteink alapján következő javaslatokat van szerencsénk előterjeszteni:

1. Azon felmerült terv, hogy a radnóthi határban az u. n. kösrtíri tanyától alig több, mint 500 méter távolságban fekvő vasúti megállóhely rendes állomással alakítsák át a kereskedelemügyi m. kir. miniszter elvi döntése alapján most már határozottabb alakot öltvén s még ez évben való megvalósítása csak az érdekeltiségtől kíván hozzájárulást megadásától függvényen mi is újabbban és behatóban foglalkozunk annak az uradalom szempontjából való jelentőségével. És úgy találtuk, hogy előző helyen maga Radnóthi közeg nyerne ezen állomás létesítése által forgalmi ipari és kereskedelmi tekintetben rendkívül sokat, ugyazóval egészen fellendülne, mi az uradalomra, mint a közeg legmagyobb föld és házbirtokosára, valamint a vásárjog tulajdonosára nézve szintén nem lehet közömbös.

Éppen ezért azon javaslatot vagyunk bátrák tenni, hogy az érdekeltiségtől kíván hozzájárulástól aránylagosan reá eső részt az uradalom minden habozás nélkül adja meg mert ezen áldozatával nem csak Radnóthi és vidékének tesz szolgálatot, de saját gazdaságának és a befektetett összeg kamatait messze túlhaladó anyagi hasznót biztosít.

2. Ezzel kapcsolatban van szerencsénk a Méltóságos Igazgató Tanács emlékeztetése hozni már 1893. évben tett azon javaslatunkat, hogy ezen vasúti állomás megnyitása esetén az uradalom központi magtára, melynek építése évek óta függő és mindinkább elodáztatatlan kérdés az itteni tanyán lenne elhelyezendő.

3. A sertésenyésztésnél ez évben általánosnak mondható következtetési viszonyok nyomai itt is észlelhetők. Ennek helyrehozatala, ugymint a megkezdett fejlesztés és nemesítése tovább folytatása tekintetéből szükségesnek látjuk, hogy a kanok valamely kiválóbb tenyésztőből vásárlándokkal kicseréltesenek.

4. Az uradalmat körülvevő községekben rohamosan terjedvén, s már a közvetlen szomszédos Csapó közeg határán is fellépven a szőlőket pusztító phylloxera rovar, közel jár a veszély, hogy maholnap az uradalmi szőlőket is meglegni. Ezért célszerűnek véljük, ha az illetékes hatóságok engedélyének kieszikölése mellett egy a jelenlegi szőlők területétől távol eső helyen s a phylloxerának ez uton való behurcolhatása ellen biztosított módon, pl. sima vesszők ültetése, vagy magról nevelés által már most előre egy amerikai szőlő-nyatelep állítsák be, mely a helyreállításra azonnal készen álljon azon esetre, ha a phylloxera csakugyan elpusztítaná a jelenlegi szőlőket.

5. Minthogy az uradalom marha állománya évről-évre szaporodik, szükségesnek tartjuk az eddiginél is gondosabb megfigyelést annak, vajlon a futólagos számításunk szerint kissé igen bőségesnek mutatkozó takarmány fogyasztásánál nem volna-e megtakarítás eszközölhető? Hely e célból javaslatba hozzuk, hogy a takarmányok mérlegelve súlyszertint adagokban adassanak az állatoknak, s ugyanugy számoltassanak el és ennek egy mint az állatok időnként szükséges megmészálásának eszközölhetése végett egy a mostanilag nagyobb hídmerleg szerkesztések be.

6. Az adatokat egybe állítván úgy találtuk, hogy az uradalom meglepő cseplőgép-

jének használata mellett, 1894. évben még 750 frtot meghaladó értékű cseplőrészt adott ki igénybe idegen gépek tulajdonosainak. Ezen körülményt egybevetve azzal, hogy a beállított váltó rendszer mellett ezentúl évről-évre nagyobb mennyiségben fog lóher-mag termelteni, melynek cseplése hónapokon át tartó nagy munkát ad szükségesnek látjuk egy második cseplőgépnek a beszerzését. Miután pedig legcélszerűbb úgy volna, ha ezen gép egészen lóher cseplő lenne, az e nemű gépek azonban csak legújabbban kerülvén forgalomba kibrólva még nincsenek: javaslatunk az, hogy a második cseplőgép beszerzése akkor eszközöltesse, midőn egy a gyakorlatban célszerűen bizonyult önálló lóhercseplő lesz kapható.

Az uradalmi időtönek azon kételmét, miszerint azelőtt az uradalom tartozékait képezett italmérésijog utáni jövedelemnek tőkeje az uradalom forgó tőkéjéül adassék át, hogy ne kelljen határidőhöz kötött fizetések miatt gyakran olesó árban kényszer eladásokat tenni: ezen terjedelmében elfogadhatónak nem véljük. Teljes igazat kell azonban adnunk nekik abban, hogy ily nagy uradalom forgó tőke nélkül alig kezelhető, s ennek hiánya miatt néha tetemes kár és jövedelemcsökkenés történhetik. Éppen azért javaslatba hozzuk most, — hogy a nagymási uradalomnak adott mintájára 20.000 frtsg mehető forgó tőke adassék az uradalomhoz.

Öröm, bánat és nyelvharcz.

Brassó, okt. 22.

Öröm napja volt ma itt Schnell Károly ügyvédnek a ki ma reggel nem levén ellenjelt, egyhangulag kikiáltották Zay helyébe a brassói első választókörletben szabadelvű képviselőnek. Lehet belőle még főispán is, a mint Maurer képviselőből lett volt. Ennek a minden harcz nélkül lefolyt választásnak öröme Maurer főispán az ő híveinek, már t. i. szász és magyar híveinek ma délután egy órákor a központi szállodában ebédet adott. Most tette ezt legelőször hét évi főispánsága alatt. Jobb későn, mint soha napján!

A magyar intéző bizottság is bankettelt adott kinek. Kinek saját zsebére, e hó 19-én este az Európa vendéglőben a képviselőjelölti tiszteletére, melyre mint halljuk két szászválasztó polgár is megjelent. A mai választás helyesebben kikiáltásnál is sokkal több magyar választó gyűlt fel a város házába, mint szász. Mi lehet oka annak, hogy Schnell Károly most már brassói országos képviselő népszerűbb a magyarok, — mint a szászok között?

Az, hogy a zöltszások előtt egyáltalán nem kedves a mérsékelt szász, bárki fia legyen is az. Ugy tekintik az ilyen, mint a ki meghalt (?) volna a szász natióra nézve. Hát ugyan mi lehet a különbség a zöld és mérsékelt szász párt-között? Az hogy szász legyen mindenáron Brassóbeli az országos képviselő. A zöldek kinyilatkoztatták, hogy ők a választásban nem vesznek részt, de ha a magyarok magyar jelöltet léptetnek fel, akkor egyhangulag a mérsékelt szász párt jelöltjére fognak szavazni. Nem elég világos-e ebből, hogy magyar képviselő jelöltől szó sem lehet, mert ilyen esetben a két szász párt választó polgárai tústént felejtik a pártoskodást és egyesülnek a magyar jelölt megválasztására. — Nincs itt kitalálás arra, hogy Brassó mostanság magyar képviselőt választ. Sorsunk csak az, hogy a szász képviselőjelölt mellett örvendezünk. Vajjon úgy fog e tenni valamikor Schnell Károly is mint Zay A. tett? megválasztottuk a szabadelvű párt részére és most miután miniszteri tanácsos lett, beszámolt a szász Auschusznak, nekünk azt sem mondotta, hogy befellegzett.

Schnell Károlyról ezt nem tételeztük fel, de Zaytól is megvártuk volna. Ha a sors úgy hozza magával, hogy szükség van a magyar választó polgárokra, akkor megismernek minket is. Ha nincs szükség többet reánk, akkor a Mór megtette kötelességét és elmelet zabot aratni. Jövőre talán másképen fog lenni. Jui vivra, verrea.

A bánat nem az itteni pártokat érte ma itt, hanem a hazafias érzületű Böhmcs család. Böhmcs Henriket kir. nyugalmazott honvéd alezredes temették el az ág. ev. temetőben nagy részvét és fényes katonai pompával. Mig a boldogok a No 1-ben vigan tosztoztak, azalatt a közös hadsereg és a honvédség tisztikara zenekarral két század közös hadseregbeli díszben öltözött legénységgel levonult a vigadók előtt a szász temetőbe, megadta öreg bajtársának a végtisztességet. A boldogultban, a kiegyike volt a leghazafiasabb szász polgároknak, és így egy hű öreg barátomat siratol benne. Özvegiet és két árvt hagyott hátra. Az a vigság tartozás vissza a megye főispánjához, egy e derék volt honvéd alezredes temetésére nem jelent meg. Jobb is örvendeni az örvendezőkkel, mint sirni a sírokkal.

A nyelvharcz melyről írni akarok a megye közgyűlésén folyt le, de foly az a Gazettában minden áldott nap. Kelle tudni a főispánnak oláhu, avagy kelle tudni Muresán a Gaz. tulajdonosának a magyarul? Ezt soha el nem fogjuk dönteni itt ebben a háromnyelvű megyében. Hiszen nem ártana az, ha a főispán tudna oláhu. Juot lingvas scimus, tol homines valemus, de követelőleg léni fel, hogy tudni kell a főispánnak oláhu, ez tulmegy a határon. Nincs-e egyéb dolga valamely főispánnak csak az, hogy oláh gramikát tanuljon? Denique a tulzás mindig tulzás marad.

r. l.

A hét krónikája.

Kolozsvár, okt. 26.

A zágrábi botrányok domináltak az országos politikában e héten is. A képviselőház összes ellenzéke igen helyesen elégtételt követelt a kormánytól a megsértett és meggyalázott magyar államnak. Am a kormány, a milyen gyáván megengedte, vagy politikai vakaságból nem látta előre, hogy zágrábi ripókók a magyar király jelenlétében szennyezzék be Magyarországot jelvényeit, — ép oly gyáván hátrál és keresi most a kibúvót az elégtételvéres alól.

Valahányszor erőlyes, okos és diplomatai ügyesség szükséges egy vagy más, az országot ért konfliktus kiegyenlítésére, Bánffy Dezső miniszterelnök mindannyiszor fényesen bizonyította be, hogy mennyire képtelen, mennyire türes és mennyire tehetetlen kormányfő.

Apró kortes furfangok keresztülvitelénél többet nem képes és többet nem is produkált, mióta szégyenszemre elfoglalta a miniszterelnöki széket. A magyar államkormányzat gyeplője ilyen gyenge kezekben soha sem volt még s a magyar parlament olyan zagya nyakatekert stilusban tartalmatlanabb beszédekot sohasem ballott mint épen most a miniszterelnök irtól. Nincs egy ép mondata, nincs egy helyes gondolata s minden ereje abban a többségben áll, a mely vakon hordja az uszályát bárkinek, a kit a vakszerencse Magyarországot miniszterelnöki székébe ültet.

Ezt az embert pusztán a szabadelvű pártunk nevezett érdekszövetség tartja fenn. A szótöbbség, a mely benne látja létezésének föltételeit.

Ez a kormányrendszer nem titok — hogy a bécsi reactio szolgálatában áll, melynek politikai abeje az, hogy a magyar nemzet aspirációi és jogos követeléseit a nemzetiségekkel fekézze meg. — Ezért packázhat minden demagog oláh a nemzettel, ezért sértetheti minden horvát ripók a magyar lobogót, ezért konspirálhat minden tót lehtű a nagy szláv eszme kolompósaival.

Bánffy Dezső államférfia ereje innen kap táplálékot, mert maga gyöngye, képtelen és türes nagyravágásnál nincs benne semmi más.

Az ellenzék hevesen követelt elégtételt a megsértett nemzetnek, de a többség, melyet ez a nemzet küldött a parlamentbe, — hogy érdekeit képviselje és megvédje, gyáván adta át magát a bécsi reactio eszközének.

A hétnek helyi érdekű eseménye az a harcz, mely a polgármester személye körül foly. Az „Ellenzék”-ben vádakat emeltek a polgármester ellen, a mely széles körben verte fel a hullámokat.

Igen természetes, hogy pártok keletkeztek, melyek két táborban: a polgármester körül és ellene sorakoztak. Ez a kis vihar, mely még egyre tart, szükséges volt a közélet levegőjének a megtisztítására. Majd ki-forrják magukat a kedélyek és vissza tér minden a rendes kerékvágásba.

K—s.

Erd. r. kath. statusgyűlés.

Kolozsvár, 1895. okt. 26.

A róm. kath. elemi iskola egyik földszinti tantermében gyűlték össze. A kicsi terem zafolóság megtelt.

A gyűlésen a püspök és báró Jósika Samu elnökölték.

A gyűlést a püspök nyitotta meg.

A mult statusgyűlés lefolyása óta ugymond örömdetesen emelkedik ki a Felsőnek, mint legfőbb kegyurnak kolozsvári látogatása. Ez alkalommal a status hódolatát is kegyesen fogadta a király. Hála imánk kíséri dicső fejedelmünk.

Nagy horderejű feladatok sikeres megoldása jellemzi az együtt működés eredményeit.

Nagy történelmi multtal bíró egyházmegyénk az anyaszentegyház egységes célja felé törekvés nélkül sikerrel számíthat. Drága hazánk kulturális érdekeit eddig is sikerrel szolgálta továbbra is erre törekszik. Ennek reményében működésünkre isten áldását kéri s a gyűlést megnyitottak jelentik ki.

Todor József jelenti, hogy a status gyűlésre megjelent 45 világi, 74 egyházi.

Török Albert indítványozza, hogy a római pápától a gyűlés részére áldás kéressék.

Az igazgató tanácsi jelentésről a 15-ös bizottság nevében Ferenczy Károly gyergyószent-miklósi plébános, mint a bizottság előadója tett jelentést. Azután a szövetséges bizottságba Szabó József elnöklete alatt Kovács Ferencz, Jung-Cseke Lajos, Gál Domokos tagok küldetnek ki.

Dr. Csiky Viktor tanár jelenti, hogy Györfly Gyula dr. által életbe léptetett tanácsrendszert, hogy az ügyek Budapestre látassanak el, az igazgatótanács nehezsékesen találja, kéri annak a jövőre változtatását; elismerést fejez különben ki az alelnök személye iránt. Hangsúlyozza azonban a közvetlen érintkezés szükségességét. Előadja, hogy a

20 évi gyakorlat az alelnökök helyi intézkedését rendszeresítette.

Kéri, mondja ki a statusgyűlés, hogy az alelnökök távolléte esetén a legidősebb igazgató-tanácsi tag vezesse az ügyeket az eddigi gyakorlat szerint.

Györfly Gyula dr. kijelenti, hogy tény, a mit az előző szót mondott. Ő azonban csupán két ízben nem volt len s akkor is a gyakorlat szerinti helyettesítéséről gondoskodott. Mikor őt megválasztották ügydöntő statusgyűlés tudatási bírt annak, hogy ő a kását megváltoztatni nem fogja.

Kijelenti különben, hogy a status alelnöke állandóan Gyulafehérvárt tartozkodik. Utal arra, hogy a vezető mindenütt szabadon rendelkezik az akták fölött. Kijelenti különben, hogy felszólaló nem tud konkrét esetet felmutatni arra nézve, hogy az intézkedés az ügymenetben fenakadást okozna.

Előadja, hogy alelnök nem lehet, az igazgató-tanács kijelölt embere. Másrészt az egyháznak folyton szüksége van olyan egyénre, ki a központban a kormányfővel közvetítést teljesíti.

Elnök előadja, hogy az igazgató-tanács képviselőjének joga volt feltenni a kérdést.

Ugron Gábor: Eddig azért támadtak meg az alelnököket, mert nem dolgoztak. Örömdetesen tartja, hogy mos azért támadják, mert dolgozik. Elismerésre méltónak tartja, hogy akad férfiu, a ki buzgalommal és tudással tiszteletből viszi az ügyeket.

Farkas Lajos dr. tanár előadja, hogy az alelnök buzgalommal teljesítette néhai hivatalát. Sokszor napokat töltött Kolozsváron, hogy az ügymenet bátrányt ne szenvedjen. Kijelenti, hogy az alelnök egészen helyesen utalta ezt a kérdést a statusgyűlés elé. Le merteti az egyházban a kormányzásti módot valamint a viszonyt, mely a statusgyűlés igazgató-tanács és az alelnök között van.

Györfly Gyula konstataálni kívánja, hogy ez az elnökség a statusgyűléstől kapja mandátumát. Ez elnökség az adminisztratív ügyek elintézésénél szabályokhoz van kötve. Csiky Viktor örvend, hogy az alelnök nem tulajdonít felszólalásának személyes indokokat.

Ugron Gábor a felszólalásban azt a célt látja, hogy Györfly Gyula ne folyton az ügyekre. Györfly Gyulának bizalma szavaz.

Lukács Béla hozzászólva javasolja, hogy szavazás történjék arra nézve, hogy a kért lőben levő szervezeti szabályzat jóváhagyás előtt ne praedjudikáljon e gyűlés a szabályoknak.

Elnök: felteszi a kérdéseket.

A többség az alelnök véleményének helyet.

Ugron Gábor a jegyzői állás rendszeresítését, tanári pályát végzett ifjak köréből való betöltés által javasolja.

Az előadó fizetésénél az emelést 2400 frtra lakbért 400 frtra, titkár fizetését 1500 frtról 1800 frtra, lakpénzt 300-ról 400 frtra emelni javasolja.

Györfly Gyula örvend, hogy Ugron Gábor a fizetés emelést elvileg helyesli. Ő a kolozsvári nehéz viszonyokra, kéri az igazgató tanács javaslatát elfogadni. A költség és elfogadja.

A 15. biz. jelentésének során Ugron Gábor találja, hogy a tanulmányi alap költségvetése mindig túl van lépve.

Ez iránt intézkedést vár.

Status előadó felvilágosításokat ad.

A fogarasi alapítványra nézve javasolja, hogy ennek felhasználásával egy katolikus egyetem állítsák fel. Ez iránt felhívja a tiszteletet javasolja az egyházi méltóságokhoz egy értekezlet tartására.

Groisz Gusztáv a katolikus egyetem létesítését pártolja. Azonban nem tartja helyesnek, hogy e fontos kérdésben ma határozzanak.

Ajánlja, hogy e kérdést az igazgatótanáchoz utasítsák és az a jövő évre legyen javaslatot.

Pál István előadja, hogy az intézkedés ez ügyben a püspököt illeti az alapító levélméltében.

Ez ügyhöz hozzászól Wesseli Károly borbándi lelkész és szüreti a kezem nyézest.

A gymnasiumok állapotánál Miksa Imre felszólal a miatt, hogy idegen ajknak 100-afelül élvezik az alapítványukat. Mindaddig a mig az intézetben vannak, addig jó emberek. Azonlat Balzsáfalván, Nagyszombatban lesonak tanok sziva magukba, ellenségeink lesznek. Kéri, hogy nem volna-e jó egy katolikus theologiai tanfolyam felállítását gondoskodni? E kérdés felett a statusgyűlés napirendre tér.

A tanügyi bizottság jelentésénél Pál István referens indokolta a tanács intézkedéseit.

Kovács Ferencz marosvásárhelyi apá plébános az ottani 6 gimnáziumnak 8 gimnáziumra való felemelést hangulyozza egyházi és tanügyi szempontokból. Kéri a statusgyűlést, hogy vegye fel a gimnáziumot, segélyzendők névsorába és támogatassa a 8. osztály létesítését. E tárgyban kért nyilatkozott. Kéri, hogy a kéresem mi történt?

Pál István referens előadja, hogy először a kormányhoz fordultak a májusban kérelem és csak szeptemberben érkezett a híres az igazgatótanácsban. A tanács ez ügygel már a mult évben foglalkozott.

Lukács Béla nemzeti szempontból hangsúlyozza, hogy ez intézet a fejlődés magas fokára emeltesse. Kéri a szükséges lépések megtételét.

Györfly Gyula kijelenti, hogy az a lamsegly és 8 osztály érdekében mindent követnek.

Kovács Ferenc apát-plebánus közszolgálati tudomásul a jóindulatú támogatást.

Karácsony Márton marosvásárhelyi igazgató kéri a marosvásárhelyi tanár-testület javaslata az államival egyenlővé tenni. A gyűlés elhatározta, hogy a tandíjakkal lehetőleg egyenlőssé tegyék a különbözőket.

A tanügyi bizottságnak Soó Gáspár-javaslatára köszönetet szavaztatik.

A kantai gimnázium ügyére vonatkozó jelentésről Ugron Gábor javasolja, hogy a gimnázium 4 osztályról 8 osztályra egészítessék ki. A gyűlés ez iránt lépések vételét a tanulat értelmében szükségesnek tartja.

A nagy-szebeni terev árva-házi ügyekre vonatkozóan Fabian János arra kéri a tanácsot, hogy az intézet magyar tagokkal való ellátása ügyében a prior által tett kijelentés teljesítését kiséreje figyelemmel.

A csik-somlyói tanító képezde biányák elenyészése szempontjából Fabian Ferenc örömmel veszi tudomásul, hogy a tanügyi bizottság figyelmét nem keltette el. Ő maga részéről ez intézet Gyulafehérvárra való áthelyezését javasolja.

Az igazgató tanács figyelmét erre felhívja.

Kovács apát-plebánus Csik-Somlyón fennmaradónak véli a képeztét.

Ez értelemben szól Ugron Gábor is és elhatározza, hogy a csikmegyei intéző férfiak ne legyenek katonai intézetért hanem a képezde-ért is lelkesedjenek.

Győrffy Gyula dr. hiszi, hogy Csik-megye segíteni fog ez ügyben, azonban kötelességünk saját erőnkön a dologban segíteni.

Az idő előrehaladtával elnök a gyűlés folytatását d. u. 4 órára tűzi ki.

Délben Nagy Gábor közp. szállodájának disztermében ebédet adott a püspök, melyen teljes számban részt vettek a stástagok. A menü a következő volt:

Törtelvas fagylalkával.
Fogas és kecske remolád mártással.
Vespekenye töltött gomba és zöld borsóval.
Kelvirág vagdalt francia Cottelettel.
Pulykasült gyümölcs-befőttel.
Vegyes Crème.
Gyümölcsefélek.
Fekete-kávé-Anisette.
Brok: Bujberek Asztali, Galdi féle piros, Plébános.
Pezsgő.
Borvizek.

Várasgyazday tüprengés.

Kalazsvár várasában nagy felfordulást okozott mastanság a palgarmester megtámadása. Sokat tüprengnek azon, hogy ki lehet a haram csellag, a ki annyit akaskadik, mint így tüprengnek, kit látnak szeméim? A palgarmestert, a ki így szolt:

— Na cec száogám! Maga ugy is nagy astromakus-csellag vizsgálo. Felytse meg nem, ki légyen az a haram csellag!

— Jal van, mandak, de mivel hogy baras idó vagyan és ignek ippeg nincs csellaga, folyamadni fagak a hipnátizalas mestersigile. Midiumnak elhivatam Ramán Karujit, Rettenetes Zikát és Kilin Marczit. Leültetem várasgyazday iradamba és mandak nekik, hogy mast nizzenek szip fekete szemembe. Kancentrálják gandulatjukat mind a kipemre.

Erre tik azt mandják, hogy kipemen alyan stütség van, hogy semmit sem látnak. Meg aztán nom is tudják gandulatjukat kancentrálni, mer mikur kipemre nizznek, nincsen semmi gandulatjuk.

Ekkar in elküldök várasgy regáli birlóigbe Kánkán Nántán Sántán Salamanhoz is haratak haram kupányi (nem mirgezott) ispiritus kanyákat. Jú ital szipen csillag tüvegekben.

— Mast — mandak — erre kancentrálják gandulatjukat!

Is egyszerre ada nizznek farkas-ihes szemekkel!

— Mast alugyanak mandak.

— Dehogy aluszunk, mig meg nem kataljuk, — felelték.

Ekkar kibantam egyek tüveget, kibantam másik tüveget, kibantam harmadik tüveget és kanstatalam, hogy mind elfagyatt.

— Már mast alugyanak mandak harsányan és haragasan s erre mind a haram midium ugy elalszik, hogy harkol, harkol.

— Ki haram csellag „Ellenzék”-be?

— Csak harkolnak!

— Ki irt a palgarmesterről? kirdek.

— Tavább harkolnak.

— Világasitu szent Gergely segits rajtam, így sahatjak szip fekete balyuszam alul s ekkar látam, hogy magas igen haram csellag pislangat.

Mast gandalam csillagakkal felytem meg az „haram csellag” titkát.

Is nizek, nizek. Tüprengnek hasszasan. Hald is egyszer kidugja stütségből fényes kipt.

Akkar in kezdek alvasni, nagy titkat a csillagakkal is látok, hogy nem palgarmester hardatta szemetet szip viz vezetéki kutba, — hanem a tanács. Nem palgarmester rendelte Kalazsvár váras kacsiját Bánfy-Hunyadra,

hanem Bila urfy, a ki Fekete, de mig se aljan szip fekete legin, mint in vagyak.

Mikar pedig egyetemy épületről kirdek, — a csillagak ravaszán masalyagtak. Mir? Mer in vagyak a ludas a dalagban. Én mint várasgy gada mandtam, hogy Trencsintire nem engedek gazdaságy szempantból egyetemet, csakis tüzlirli-istállót.

Punktum!

Már mast fiam szerkesztő ur, miért bántja maga a palgarmestert, mikur ti a ligy-nek se vitett. Szip gavallér tanácsas mandta, hogy csak ti csinálja a kaszányát, a vezeték-et a csatarnát és nem a palgarmester. Eb-bul lett a kanfusio!

Már mast világos, hogy hagy áll a dalog! Csak kambinálni kell is meg van a „haram csellag”!

Midiumak harkolnak, mind csak harkolnak!

Ibredjetez hé! Rejtül meg van felytve. Sicz, káccz!

cecc.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, október 26.

— Bartha Miklós lemondása. Bartha Miklós országgyűlési képviselő a következő levelet intézte ma Szederkényi Nándorhoz, a függetlenségi párt alelnökéhez:

Az orsz. függetl. és 48-as pártkörnek Budapest.

Mélyen tisztelt értekezlet!

Midőn az orsz. függetl. és 48-as pártkör értekezlete azzal a megnevezett tisztelettel lezárta a munkát, hogy elnökének választott, jól tudtam, hogy én ennek a nagyfontosságú állásnak, részint egyéni gyarlóságaim, részint magán ügyeim miatt megfelelni nem tudok. Mindazonáltal elvállaltam a megbízatást, mert éreztem, hogy a pártkörnek az akkori tömeges kilépések által valósságot a helyzetét, a közbizalom visszaszolgáltatása által súlyosabbá tenni nem volt szabad.

Azóta a tapasztalat bebizonyította, hogy csakugyan képtelen vagyok az elnöki feladatok elvégzésére. Hivatást mindig csak arra éreztem, hogy én csak arra érke, hogy a pártot ne vezessek hanem szolgáljam. Mivel pedig a párt válságos helyzete meg-szint az elnökválasztás nem vonhat maga után semmi rázkódást: ennél-fogva kérem a mélyen tisztelt párt-értekezletet, méltóztassék tudomásul venni azon elhatározásomat, hogy az elnöki tisztelet tovább nem viselém.

Ezen elhatározásom épolý szilárd és megmáshíthatatlan, mint az a mélyen érzett hála és ragaszkodás, mellyel a pártkörnek minden tagja iránt tartozom.

Mulasztásaimért megboocsátást, gyengeségeimért elnézést kérve, maradtam a mélyen tisztelt pártkörnek

őszinte, lekötözött hiva

Bartha Miklós.

— Istentisztelet. Ma d. e. 9 órakor Lőnhart Ferencz erdélyi r. k. püspök csendes misét mondott fényes segédlettel, a státus-gyűlés megnyitásával. A szent misén a status-gyűlési tagok teljes számmal s azonkívül az egyház hívei közül nagy számmal vettek részt. A korusban a kolozsvári dalkör énekelt Eue Sauerdos Magnus dr. Szőlőstől. Veni Sancte Orbittól. Előadta a kolozsvári dalkör. Mise alatt a betétet Intellige clamorem Wolf Czirtől orgona-kísérettel, kitűnően énekelt Láng Janka kisasszony Ave Maria, a püspök ő eminezeziájának ajánlva Korb Aranka kisasszonytól, énekelt szerző Korb Aranka kisasszony gyönyörű tiszta soprán hangon. Mind a kart, minp a szölokat Oberi karmester tanította be s a mise alatt az orgona-kísérettel is ő végezte.

— Bankette. 130 terítéki bankette volt ma délbén a Központi Szálloda emeleti disztermében. A főhelyen Lőnhart Ferencz erdélyi püspök és Jósika Samu ő Felsége személye körül miniszter világi elnök körül Lukács Béla volt kereskedelmi miniszter, Bély Ákos gróf, Jósika Gábor, br. Szentkereszty Zsigmond, Győrffy Gyula, Ugron Gábor, Mikó Bálint, Mikó Árpád, Sándor János s az egyház világi és egyházi hírfiai A bankette alatt Csikai zenelt. Az ételek és italok egyaránt kitűnők voltak, díszérték a Nagy Gábor kitűnő konyháját és pincéjét.

— Klobucár Vilmos, tábornok, a kolozsvári honvéd dandár kitűnő parancsnokáról azt az értesítést vesszük, hogy kineveztetett a honvéd lovasság felügyelőjének, mely egyike a honvéd hadsereg legfontosabb állásainak, melyre rendszerint a

legképzettebb főtiszteket szokták alkalmazni. Klobucár tábornoknak e magas állásra való kinevezése tulajdonképpen már a Bánffy-hunyadi hadgyakorlatok alkalmával ténnyé vált, a hol ugyanis a tábornok oly kiváló módon oldotta meg parancsnoki feladatait, hogy a gyakorlat bevégeztével a felség személyesen felkereste a tábornokot, megszólította a legteljesebb dícsértekkel nyilatkozott a tábornok sikeres működése és kiváló képzettségéről. A felség csak a legtrikább alkalmakkor szokott ilyen feltűnő módon kifejezést adni megelégedésének s a Klobucárral szemben tanúsított kitűnő figyelmé a hadvezetőség körében élénk feltűnést keltett. Klobucár tábornokot ezelőtt pár nappal hívták fel Budapestre, hogy a lovassági felügyelő állás elfoglalása iránt személyesen tárgyaljanak s tegnap már a kinevezése is megtörtént. E kinevezés kapcsán a „M—g” mai száma sajnosan említi fel Klobucár tábornok horvát származását. Biztosíthatjuk az érdeklődőket, hogy Klobucár tábornok, bár tényleg horvát szülők gyermeke, de egyike a leg-hazafiasabb érzelmű magyar főtiszteknél. Már gyermek korában elkerült szülőhelyéről s neveltetése katonai intézetekben történt. Hogy mily kifogástalan magyar érzelmű katonára, annak mindazok tanúi lehetnek, a kik megfigyelhették, hogy a tábornok nemcsak szolgálat közben, hanem a honvéd tisztikar magán érintkezéseiben is mindig a magyar nyelv használatát követelte meg s ő maga is mindig a magyar nyelvet használta s kifogástalan hazafias érzületéről a vele érintkezőknek mindenkor bő alkalmuk volt meggyőződni. Midőn a korona bizalma most e magas állásra hívta el, csak örömmünknek adhatunk kifejezést, hogy a választás a honvéd hadsereg egyik legtevésebb és leghazafiasabb érzelmű főtisztjére esett.

— Dillmann Ferdinánd, altábornagy, kolozsvári hadosztály parancsnok, ki tudvalólag a Bánffy-hunyadi hadgyakorlatok alkalmával közte és a vezérkar főnöke közt lefolyt jelenet következtében nyugdíjazását kérte — mint értesülünk ma este utazik el végleg Kolozsvárról. Egyelőre hír szerint Bécsben telepszik meg. Az altábornagy igen jó emléket hagy hátra Kolozsvárra a polgári körökben is. Ittélte alatt folyton élénken érdeklődött mindenre közmvéledésit, főleg közjótékonyági és humanitarius mozgalmak iránt s nevével és adományaival mindentűl találkozhattunk, a hol valami nemes és jó ügyet kellett érdeklődéssel és anyagi támogatással előmozdítani. A jótékonykezű mulatságoknak, művészeti előadásoknak rendszer látogatója s a legtöbbnek protektora volt, mely tisztelet mindig készséggel vállalta el. Távozása kétségkívül veszteséget jelent mindazon körökre, melyek mindig számíthatnak meleg érdeklődésére.

— Színház. Tegnap este a „Dolovai nábob leánya” című, Hercegy Ferencz drámájában másodsor lépett fel Török Irma vendégművésznő. A közönség egészen megtöltötte a színházast s a vendégművésznőt — a ki Joób Vilma nagy hatással játsza a darabban, több ízben zajosan megtapsolta.

— Török Irma k. a. ma este lép fel 3-adszor. A Vasgyáros Claire-jét játszdja, mely egyik legjobb szerepe. Holnap este lesz bucsu fellépte és jutalomjátéka Csiky Proletárocz sz. színművében. — Holnap vasárnap két előadás lesz. Délután Leopold Francziskával és Solti Paulával a Szultán kerül előadásra. Este az évek óta pihentetett Proletárokat adják. A fő szerepeket Török Irma vendégén kívül Hunyadi Margit, Horváth P. Makróczinó, Láng Etel, Szengyörgyi, Megyeri, Góth Beregi, Vendrei, stb. játszták. Makróczinó tegnap este vette át H. Medgyaszai szerepét, kinek családi gyászra folytán hirtelen Bpestre kellett utaznia, s a vendég művésznő miatt 4 darabot nem lehetett megváltoztatni. — Garai Benő ur a volt mainingeni színművész első fellépte kedden lesz Sardon új barátok cz. színművében Tholosan orvost fogja játszani.

— Regénytárczánk ma a tárgyhalmaz miatt ki kellett hagynunk, de olvasóinkat keddi számunkban kárpótoljuk, a mikor a rendesnél bővebb regénytárczát fogunk adni.

— A „Nagyváradi” jubileuma.

A Nagyváradi című politikai napilap, október 27-én ünnepi megalapításának negyedszázados évfordulóját. Ez a jubileum országos ünnepe lesz, kivált a vidéki hírlapíróknak, kik ez alkalomból értekezletet tartanak, melyen megvitatják a vidéki hírlapírói egyesület alapját. Ezuttal fogják előkészíteni a millenniumra Budapestre egybehívandó kongresszus munkarendjét is. A lap jubileumi ünnepére már eddig is egész sereg vidéki lap képviselője és fővárosi újságíró jelentette be részvételét. Az ünnep programja a következő:

Délután: 1. Megnyitó. Tartja Rákosi Jenő. 2. Bátoraszi Lajos dr., a Nagyváradi első szerkesztőjének felolvasása. 3. Pehér Dezső, a Nagyváradi szerkesztőjének alkalmi költeménye. Békefi Antal szegedi hírlapíró felolvasása. 5. Sas Ede költeménye. 6. Lovassy Andor, nagyváradi Szabadság szerkesztőjének felolvasása. 7. Szávay Gyula, győri hírlap-

szerkesztő költeménye. 8. Bodor Károly dr. felolvasása. Délután: 1. A hírlapírók értekezlete. 2. A város megtekintése. Este: Bankett a vendégek tiszteletére.

Kolozsvárról is küldenek képviselőket a lapok szerkesztősegei. Az „Ellenzék”-et a lapunk munkatársa Kuszó István a Történelmi Lapok szerkesztője fogja képviselni.

— Tudomásul. A város a lövölde részvényeit mátl kezdve bármikor 25 frtért beválthatja a számvéyő hivatalnál.

— Meghívó. A Ferencz József tudomány-egyetem polgárságát a zágrábi eseményekkel szemben tanusítandó álláspont megbeszélése végett 1895. okt. 26-án d. u. 5 órára a régi egyetem VIII. számú termébe tisztelettel gyűlésre hívom. Szántó Károly.

— Hymen hír. Özv. Máchik Béláné született Kászoni Báro Bornemissza Zsuzsanna örömmel tudatja az ő és férje néhai dr. Máchik Béla a császári Ferencz József és a belga királyi Lipótrend lovag keresztetese, a koronás anyaeórem kereszt tulajdonosa a m. k. kolozsvári egyetem ny. r. tanára, leánya Irénének Stégerbach Stéger Pál m. k. honvéd huszár századossal való eljegyzését.

— Ezüst menyegző. Folyó hó 24-én Görgény-Szt. Imrén. Cosmonosi Széki gr. Mirbach Hugó és szeretett neje szül. Halberkői gróf Haller Ilona, csendes családi körben, körülvéve 9 virágzó gyermekkel megültek ezüst menyegzőjüket!

— Gyászhir. Müller Albert iparos B-Hunyadon meghalt.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Országgyűlés.

Budapest okt. 26.

A képviselőházban ma napirend előtt felszólt Kuun Miklós és kijelentette, hogy tegnapielőtt az Endrei interpellációjánál nem azt kiáltotta Perczel Dezső beszéde közben, „hogy a főispán hazudik,” hanem hogy a főispáni jelentés téves.

Különbén meggyőződött, hogy a főispán igazat jelentett.

Az interpellációkra adott válaszok között érdekes az Ugron kérdéseire Bánffy által adott válasz a császári ház miniszterére vonatkozólag, Bánffy körvonalazta a császári ház miniszterének teendőit. Semmi közjogi funkciója nincsen, csupán a király magánügyeit végzi. Különbén a király elrendelte az és szóeséka közbeszurását a cs. kir. szótárok közé.

Az ülés végén Hock megköszönte Perczelnek, hogy a csongrádi törvénytelen határozatot megsemmisítette.

Földrengés.

Budapest, okt. 26.

Fermo: Tegnap két erős lökést éreztek.

Pénzügyi hírek.

Budapest, okt. 26.

Pétevárból táviratozzák: Az állami bank irodája jelenti, a meglehetősen csökkenő értékekkel való operáció megkezdését és az így befolyó summákat 1%-ra számítja.

Rendjel Ribotnak.

Budapest, okt. 26.

Párisból táviratozzák, hogy az ottani spanyol követ ma nyújtotta át Ribot miniszterelnöknek a regens-királynő által adományozott III. Károly rendjének nyaklánczát.

A bécsi diákok megrendszabályozása.

Budapest, okt. 26.

Az egyetem rektora a feketabán hírdetményt tesz közzé, melyben sajnálatának ad kifejezést, hogy okt. 24-én a rektori beiktatás ünnepélyén egy csoport az Ausztria és Noris diákegyesületek tagjait bántalmazták. Szigorú büntetést helyez kilátásba.

Revizió.

Budapest, okt. 26.

A müncheni képviselő-kamara elfogadta egyhangulag Wagner és Zaller indítványát az erdőtervény megváltoztatására. Erre megindult a vita Grillenberger (szocialdemokrata) és Katzinger (páraszövetség) között és indítványozták a direkt választást. A liberálisok is új választó-törvényt indítványoznak, mely a direkt választás mellett a választói tisztaság garancziáit biztosítja a választószabadsággal.

A Szent-Istvánnapi népiünnep.

Budapest, okt. 25.

A fővárosban nemrég megalakult Erzsébet királyné-otthon nevű egyet legutóbb

Szent-István napján népiünnepet rendezett a ligetben, mely tudvalevőleg olyan botrányosan folyt le hogy a kabinet-iroda megtiltotta az egyetnek tovább is használni czimében a királyné nevét. Az ünnep bevételéi, hogy—hogy nem eltálaták, állított Láng Sándor porcelánkereskedő, a volt pénztáros kezén elveszett. Legalább ezt állította Egloffstein Amália bárónő, az egyet elnöke a számadásnak dolgában tartott ülésen. Nyilatkozatai miatt Láng régalmazás czimén feljelentést tett a bárónő ellen, mert neki az a hite, hogy hűségesen felelt meg tiszteinek. — Az érdekes tárgyalást a büntető járásbíróság novembor 15-ére tűzte ki, amikor talán az egész odíozus ügyre világosság derül.

Szelessné beismerésben.

Budapest, okt. 26.

Szenzációs fordulat állott ma be abban a bűnpörben, a melyben özv. Szeless Lászlóné szül. Szeless Etádt elfogták a miatt, hogy Jenő kir. herczeg nevére egy 7500 frtos váltott hamisított. A mint ismeretes a kir. herczeg már akkor, a midőn a Bankegyület fizetés véget bmutatta nála a váltót, hamisan nyilváníttotta azt s megismételte a vallomását legutóbb is, az olmtúzi törvényszék elnöke által történt kihallgatásakor. Szelessné ennek ellenére ártatlannak mondotta magát, egészen, a mai napig, a mikor végre Balonyi Imre vizsgálóbírónak sikerült őt igaz vallomásra bírni. A fogoly asszony ma beismerte, hogy ő hamisította a váltót egy olmtúzi szállodában.

Azt is elmondotta körülményesen, hogy miképen vett Bécsben egy Jenő kir. herczegét ábrázoló olyan fotográfiát melynek hátsó oldalán van a kir. herczeg litografált aláírása is. Erről készítette hosszas próbálgatások után az utánzatot. A beismerő vallomás után Szelessné magához kérte Guthi Soma dr. ügyvédet, s mind védőjét arra kérte hogy egyrészt a betegsége való hivatkózással, másrészt pedig kézi kezese bejelentésével eszközölje ki a szabadlábra helyezését, mert nagyon szeretne már a fogságból kiszabadulni. A védő rögtön megtette a lépéseket arra, hogy a fogházi orvos holnap megvizsgálja védenézet, a törvényszék pedig hogy a beismerés értékéről meggyőződjék, tüstént azzal a kéressel fordult a bécsi orsz. törvényszékhez, szerezne egy olyan fotográfiát, amelyről Szelessné említést tett, s aztán küldje el a budapesti vizsgálóbírónak.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Holnap, vasárnap, október 27-én.

Délután:

A SZULTÁN.

Este:

A PROLETÁROK

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölő szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyitlér.

Táncz-iskola.

Tudatni kívánom a n. é. közönséggel, hogy táncziskolám nov. 3-án megnyitom, az iratkozást lakásomon Szentlélek-utca 3. sz. (óvár) megkezdtem, a miről a n. b. szilóket és a tanuló ifjúságot van szerencsém értesíteni.

Kiváló tisztelettel

Jámor M. tánczmester.

Fiatal emberek,

kik 1896. márcz. havában sorozásra tartoznak állani és nincs önkéntességi joguk, ezt megszerezhetik több szaktanító vezetése alatt.

Bővebbet: Feleki-utca 17. sz. alatt.

MEZŐGAZDASÁGI BANK ÉS TAKARÉK-PÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Kolozsvár, Jókai-u. 3. sz., (I. em.)

Elfogad betéteket 5%-ra, naptól napig való kamatozás mellett, s a tőkeamat-adót az intézet sajátjából fizeti.

Leszámitolt váltókat előnyös kamatlábbal. Kölcsönöket nyújt bekebelezés mellett 50 frttól kezdve.

Törlesztési kölcsönöket kedvező feltételek mellett s rövid idő alatt lebonyolít.

Az összes bank- és takarékpénztári üzlet-ágakra vonatkozó szives felvilágosítással szolgál:

az igazgatóság.

Hivatalos óra: d. e. 9—1/1 óráig.

A Kolozsvármegyei Takarékpénztár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Elfogad betéteket 5%, naptól-napig számított kamatra.

Kölcsönöket nyújt ingatlanokra és személyes hitelre.

Hivatalos helyiség: Hidutca 2. szám, 1-ső emelet.

13—*

H I R D E T É S E K.

Sz. 406—1895.

758. (2—3)

Felhívás.

A tekintetes Tanácsnak 22036—1895. szám alatti rendelete következtében alólított városgazda tulajdonságára hozza az érdekelt közönségnek, hogy Kolozsvár város tulajdonát képező 22 darab ígás-ökör, 1 darab fehér és 1 darab tarka tenyészbika — a legközelebbi helyi országos vásár alatt — folyó évi Október hó 29-én délelőtt 9 órakor a Baromvásár-téren tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett el fog adatni.

Kolozsvárt, 1895. évi október hó 20-án.

Czecz Gyula,
városgazda.

KIADÓ RAKTÁR-HELYISÉG!

Beltorda-utca 2-ik szám alatt,
a New-York szálloda közvetlen szomszédságában
két nagy raktár-helyiség
azonnal kiadó.

Értekezhetni ugyanott.
750. (3—3)

Szólnok-Dobokamegyében,
a nagy-iklodi vasúti állomástól félórnyira,
egy nagy tagosított földbirtok
(turnuszokba)

200 hold lóheréssel haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni: **Kolozsvárt Meskó Miklós** urnál,
Belközép-utca 17. sz. alatt.
761. (1—3)

UJ ÜZLETNYITÁS!

Alólított tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **Kolozsvárt, Jókai-utca 3. szám alatt,** az újonnan épült nagy szálloda mellett

NŐI- és GYERMEK FELŐLTÓ
nagy gyári raktárt nyitottam.

Midőn ennek szíves tudomásul vételét kérem, egyúttal felhívom nagyrabecsült figyelmét dusan felszerelt raktáram szíves megtekintésére.

Vidéki megrendeléseket egy jó ruhaderék beküldése után a leggyorsabban teljesítek.

Kiváló tisztelettel

708. (7—10)

Virág János.

 Nagy gyári raktár!

POSZLER és TÁRSA

DIVATÁRUHÁZA

Kolozsvárt, Hid-utca („Hungária-szálloda” alatt.)

Ajánlja az őszi és téli idényre

különösen a következőket:

Dupla széles gráci Loden női ruhákra 1 mtr. 38 kr., 55 kr.
Angol Cheviot, 130 cm. széles 80 kr., 1 frt 75 kr.
Női posztó dunda, széles 55—65 kr., 130 cm. széles 1 frt 75 kr.
Angol Crep, 130 széles 1 frt 95 krtól 2 frt 40 kr.
Mosó parkétok nagyon szép minták 25—35 kr.
Francia- és Cosmanosi parkétok 38—56 kr.
Téli alsó ingek és nadrágok, női és férfi 50 krtól.
harisnyák, női férfi és gyermek 20 krtól.
Selyem esernyők 1 frt 90 krtól, Graszioza vasnyéllel 2 frt 50 krtól 4 frt 70 kr.
Olajos paplanok 1 frt 80 krtól.
Casmir „ 3 frt 60 krtól.
Satin „ 4 frt 50 krtól. Selyem paplan 7 frt 50 krtól.
Matrác 3 fttól 25 fttig.
Szőnyegek nagy valánták 1 mtr. 20 krtól.
Nagy szőnyeg 3 mtr. hosszú 2 frt 40 krtól 7 frt 20 krig.
Gummi cipők (Kalučen), világhírt orosz gyártmány.
Pokrőczok 1 frt 20 krtól, Gyapju pokrőcz 1 mtr. 1 frt 25 kr.
Női-, férfi- és gyermek cipők.
Női- és gyermek felsők minden nagyságban.

 Az árak minden egyes darabon fel vannak tüntetve.
618. (54—100)

VENDEGLŐ NYITÁS!

Van szerencsém a n. é. helyi és vidéki közönség becses tudomására adni, hogy a kolozsi sósfürdőről bejöttem és átvettem **Kolozsvárt az**

„ARANYAS SZÁLLODÁT”

a vendéglő-helyiséggel együtt és azt a jelen kor igényeinek megfelelően még egy külön étteremmel rendeztem be.

Főtörökésem lesz ezután is magyar konyhám jó hírnevét megőrizni és a már elismert **tiszta hamisítatlan borokkal,** ugyancsak **friss Kőbányai sörökkel** szolgálni, hogy a n. é. közönség kegyes pártfogását kiérdemeljem.

Előfizetéseket elfogadok ebéd és vacsorára, egy óra 16 frt. Nem előfizetőknek egy ebéd (3 tál étel) 43 kr. Egy vacsora 28 kr.

Csinosan berendezett szobák kaphatók 40 krtól fölfelé.

Kiváló tisztelettel

748. (3—3)

JOZSA B., vendéglős.

STEIN BERTALAN

Kolozsvárt, főtér 34. sz. Szathmáry-palota.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy üzletemet visszahelyeztem

főtér 34. sz. Szathmáry-palotába.

Újonnan berendezett üzletemben mindig nagy választékban található:

vászon, fehérnemű, asztalnemű, kész női, férfi és gyermek

 fehérneműek.

Szőnyeg, pokrőcz, függöny, ágy- és asztalterítők, gyapju takaró, paplan, harisnyák, nyakkendők, zsebkendők,

 Dr. G. Jaeger tur. gyapjuárui
és sok itt elő nem sorolt áruk.

Üzletemnek azzal akarok nagyobb lendületet adni, hogy jó minőségű árukat a legutányosabb árakban szolgáljak, miről meggyőződni a n. é. közönséget kéri teljes tisztelettel:

760. (1—20)

STEIN BERTALAN.

AJÁNLIJA

PÁNCZÉL IMRE

fűszer-, esemege- s elkülönített
helyiségben berendezett

„festék-üzletét”

Kolozsvárt, Hid-utca 18. sz.

Pontos kiszolgálás, tisztán kezelt áruk a legelőnyösebb árak mellett!

Elárusítás nagyban és kis mértékben.

583. (20—x)

Poszler Gyula divatárú házában

Kolozsvárt, Belhid-utca 3. sz.

!!!Megérkeztek az őszi és téli új kelmék!!!

Szabott árak mellett kaphatók:

30 kr. 1 méter duplasz. szörkelme.
30 kr. 1 méter téli Loden-kelme.
50 kr. 1 méter Női posztó-kelme.
1 frt 1 méter 130/c. széles Női posztó-kelme.
45 kr. 1 méter fekete Caschemir.
50 kr. 1 méter fekete ruha-Crepp.
60 kr. 1 méter fekete mintás ruha-Crepp.
110 kr. 1 méter 130/c. széles angol Cheviot.
90 kr. 1 méter selyem surah, minden szín.
120 kr. 1 méter tiszta selyem fekete Mervellio.
130 kr. 1 mtr. Ottomán szín. selyem.
35 kr. 1 méter selyemmel szövött szerb vászon.
25 kr. 1 méter vastag ruha Barchet.
30 kr. 1 méter finom francia Barchet.
16 kr. 1 méter Csipke-függöny kelme.
20 kr. 1 méter igen jó Chiffon.
24 kr. 1 méter jó minőségű Creton-gyolcs.
490 kr. 1 vég Irlandi vászon.
90 kr. 1 darab Clott ernyő.
190 kr. 1 darab selyem esőernyő.
110 kr. 1 darab jó minőségű fehér ing.
70 kr. 1 darab téli alsó ing vagy nadrág.
70 kr. 1 darab 100/c. nagy hárász-kendő.
20 kr. 1 méter jó minőségű derék-béllés stb.

 Ezen kívül minden e szakmába vágó áruk a legfinomabb minőségű kaphatók.

Daczára azon erős versenyeknek, a mi e szakmában ma városunkban létezik, előnyös bevásárlásaimnál fogva, szabott árakon ugyan, de minden versenynél olcsóbb vagyok.

A n. é. közönség becses pártfogását tisztelettel kéri

696. (9—x)

a fentebbi.

Lóhere-fejtő készülék

Lőhnert-féle,

4 lóerejű gőz-cséplőgéphez,

csak a múlt évben, alig 6 hétig használva, teljesen jó,

nagyon olcsó árban eladó

Szent-Királyi Árpádnál

 Székely-Udvarhelyen.
17. (42—52)

Legjobb és legolcsóbb Tűzifa!

4 ☐ meter jó minőségű száraz **hántott tűzifa 8 frt.**

Házhoz szállítva 1 frttal drágább.

Megrendelhető:

STANA ILONA üzletében a főtér és **STOTTER JAKAB-**
nál Nagy-utca 41. szám alatt.

 Telephon szám 267.

739. (3—8)

Egy jó karban lévő

Landauer-kocsi

olcsó árért eladó.

Értekezhetni **Czecz János** urnál Kolozsvárt.

756. (2—4)

A brassói portland cement-gyár

ajánlja az általánosan kitűnőnek elismert

PORTLAND CEMENTET

felelősség mellett

folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Kolozsvárt kapható:

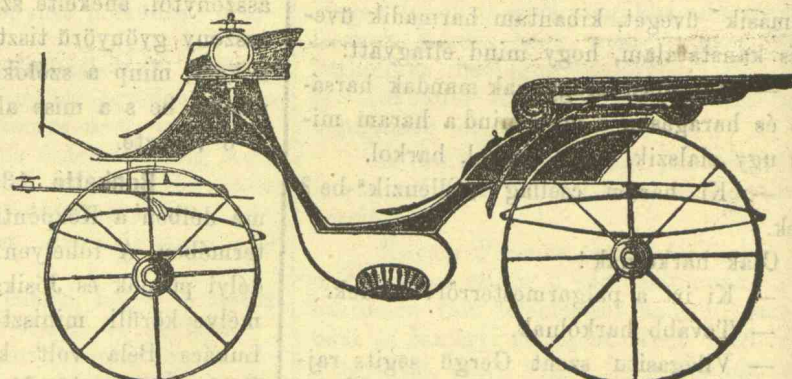
SEGESVARY és **TARSAI** kereskedő urnál és **TESSITORI**
és **GURISATTI** beton-vállalati cégénél.

586. (43—x)

A berlini nemzetközi ipar-műkiállításán

1895-ben dísz-oklevéllel, keresztvél és arany éremmel
lett kitüntetve.

UDVARI ANDRÁS kocsikészítő,
Kolozsvárt, Hidfő-utca Zöldfa-vendéglővel szemben.

Van szerencsém felhívni a nagyérd. közönség becses figyelmét
üzletemre, hol készítek mindennemű **ruganyos fényűzésű kocsikat;**
elvéallalok **nyerges (szatler)** és **fényező munkákat** a legutányosabb
ár mellett.

Megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölök.

Raktáromon mindig nagy készletet tartok megtekintés végett
s a nagyérdemű közönség rendelkezésére állok.

Nagybecsű pártfogását kérve

tisztelettel

742. (3—30)

Udvari András,
kocsi készítő.